

Узх. №: 15/10.08.19г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ на РБ

ВХ № ПГ-906-01-88

ПОЛУЧЕНО НА 10.08.2019г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ -
ГОСПОЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА ПО ВЪТРЕШНА
СИГУРНОСТ И ОБЩЕСТВЕН РЕД -
ГОСПОДИН ПЛАМЕН НУНЕВ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И
ФИНАНСИ -
ГОСПОЖА МЕНДА СТОЯНОВА

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА ПО
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ И КОНТРОЛ НА
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ -
ГОСПОДИН КРИСТИАН ВИГЕНИН

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА ЗА
КОНТРОЛ НАД СЛУЖБИТЕ ЗА СИГУРНОСТ,
ПРИЛАГАНЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА
СПЕЦИАЛНИТЕ РАЗУЗНАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА
И ДОСТЪПА ДО ДАННИТЕ ПО ЗАКОНА ЗА
ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩЕНИЯ
ГОСПОДИН ДИМИТЪР ЛАЗАРОВ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА ЗА
НАБЛЮДЕНИЕ НА ПРИХОДНИТЕ АГЕНЦИИ И
БОРБА СЪС СИВАТА ИКОНОМИКА И
КОНТРАБАНДАТА
ГОСПОДИН ЕМИЛ ДИМИТРОВ

ПИСМО
ОТ АСОЦИАЦИЯ НА ДИРЕКТОРИТЕ ЗА ВРЪЗКИ С ИНВЕСТИТОРИТЕ В
БЪЛГАРИЯ

ОТНОСНО: Публикуван законопроект на Закон за изменение и допълнение на
Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП)

УВАЖАЕМА Г-ЖО КАРАЯНЧЕВА,
УВАЖАЕМИ Г-Н ПУШЕВ,
УВАЖАЕМА Г-ЖО СТОЯНОВА,
УВАЖАЕМИ Г-Н ВИГЕНИН,
УВАЖАЕМИ Г-Н ЛАЗАРОВ,
УВАЖАЕМИ Г-Н ДИМИТРОВ,

Асоциацията на директорите за връзки с инвеститорите в България е единствената представителна организация в страната на директорите за връзки с инвеститорите в публичните дружества, чийто акции са допуснати до търговия на регулиран пазар, организиран и поддържан от „Българска фондова борса“ АД („БФБ“ АД).

Във връзка с публикуван на 03.07.2019 г. законопроект на Закон за изменение и допълнение на Закон за мерките срещу изпирането на пари (ЗИДЗМИП), бихме желали да обърнем внимание на някои проблеми, свързани с прилагането на текстовете от действащия ЗМИП от страна на нашите членове, които са публични компании, чиито ценни книжа са допуснати до търговия на регулиран пазар, организиран и поддържан от „Българска фондова борса“ АД и които следва да бъдат отчетени при бъдещото изменение на текстовете на ЗМИП.

I. ПРАКТИЧЕСКИ ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С ПРИЛОЖЕНИЕТО НА § 2, АЛ. 1, Т. 1 ОТ ДР НА ЗМИП ПО ОТНОШЕНИЕ НА ДРУЖЕСТВАТА, ДЪЩЕРНИ НА ПУБЛИЧНИТЕ ДРУЖЕСТВА.

Както разпоредбата на чл. 3, т.6, б (а), бб (i) от Директива (ЕС) 2015/849, така и разпоредбата на §2, ал.1, т.1 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗМИП, **въвеждат изключение** за публичните дружества от задължението за обявяване на действителен собственик.

Практическият проблем, свързан с прилагането на посоченото изключение, възниква по отношение на дружества, които притежават статут на дружества, които са дъщерни на публичното, т.е. по отношение на тях публичното дружество упражнява контрол, по смисъла на §2, ал. 3 от ДР на ЗМИП. Тези дружества са субекти на задължението за оповестяване на действителен собственик – физическо лице, но същевременно са поставени в ситуация на обективна невъзможност да изпълнят това задължение, тъй като техният едноличен собственик или мажоритарен акционер/съдружник (юридическо лице) е освободен от това задължение съгласно § 2, ал. 1, т.1 от ДР на ЗМИП.

Необходимо е да се отбележи, че тази неяснота в закона генерира противоречива практика от страна на ТРРЮЛНЦ по отношение на произнасяне от страна на длъжностните лица по вписванията във връзка с декларации по чл. 63 от ЗМИП, които са подадени от дружества, спрямо които публичното упражнява контрол.

При преглед на практиката по отношение на подаване на заявления за деклариране на действителен собственик от страна на дружества, контролирани от публично дружество, се оказва, че в едни случаи като юридическо лице - действителен собственик на дъщерното дружество се вписва публичното, а в други се приема, че когато действителният собственик е юридическо лице, попадащо в изключението на §2,

ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП, то не следва да се извършва вписване на действителен собственик на основание посоченото законово изключение.

Констатирани са и случаи, когато търговският регистър към Агенцията по вписванията постановява откази за вписване с мотив, че действителен собственик е само физическо лице по ЗМИП. Част от постановените откази допълнително препращат към прилагането на §2, ал. 5 от ДР на ЗМИП, който предвижда, че в случай на невъзможност да се установи действителен собственик или когато съществуват съмнения, че установеното лице не е действителният собственик, за такъв се счита физическото лице, изпълняващо длъжността висш ръководен служител. Посочените откази, постановени от длъжностните лица по вписванията, не отчитат специалния статут на дружествата, които са дъщерни на публични такива, включително и въведеното с разпоредбата на §2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП **изрично освобождаване на публичните дружества от задължението за обявяване на действителен собственик по ЗМИП.**

Прилагайки различен подход по отношение на вписването в търговския регистър на действителен собственик на дружества, които притежават статут на дъщерни на публични дружества, считаме, че тези икономически субекти са поставени в неравностойно положение, което е в разрез с действителната цел на европейската регулация - прилагането на еднакви правила за прозрачност, по отношение на разкриването на информация за действителен собственик, което на свой ред влиза в пряко противоречие с европейската идея за равнопоставено третиране на всички субекти.

Въпросът с дружествата, които са дъщерни на публични дружества, и практическите проблеми, свързани с изпълнението на законовите задължения за обявяване на действителен собственик, следва да се разглеждат в два аспекта:

- **Дъщерни дружества, чиито едноличен собственик на капитала е публично дружество** – в този случай едноличният собственик на капитала е вписан като такъв по партидата на дъщерното дружество, поради което не би следвало да се декларира действителен собственик (на основание чл. 63, ал. 5 във връзка с §2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП). Това разбиране се подкрепя и от Комисията за финансов надзор (КФН), която в свое писмо, изх. № 09-00-19 от 21.05.2019 г., съгласувано с Държавна агенция „Национална сигурност“, изрично посочва, че по отношение на публичните дружества **„не се прилагат предвидените за останалите корпоративни юридически лица изисквания за идентификация на действителния собственик, включително изискването за подаване на декларация по чл. 63, ал. 4 от ЗМИП“**, като същото **„се прилага аналогично и по отношение на случаите, когато публичното дружество е едноличен собственик на капитала на търговско дружество“**.

Именно такава беше и идеята на предходните изменения на ЗМИП, в частност – разпоредбата на чл. 63, ал. 5 от ЗМИП – да се освободят от задължението за обявяване на действителен собственик дружествата, чиито действителни собственици са вписани като съдружници и/или еднолични собственици на капитала по партидите на участващи във веригата на собственост юридически лица или други правни образувания. Следвайки същата правна логика, дъщерните дружества, чиито едноличен собственик на капитала е публично дружество и същият е вписан по партидата на дъщерното, следва да се считат обхванати от освобождаването, предвидено в чл. 63, ал. 5 във връзка с §2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП.

- **Дъщерни дружества, чиито мажоритарен акционер/съдружник е публично дружество** – в този случай изискването за деклариране на действителен собственик следва да се приложи единствено дотолкова, доколкото се декларира от дъщерното

дружество, че същото е контролирано от публично дружество, тъй като това мажоритарно участие не е вписано по партидата на дружеството-заявител. Изложеното е единственото резонно и законосъобразно изпълнение на чл. 63, ал. 4 от ЗМИП от тези субекти, тъй като при проследяването на веригата на собствеността не би могло да бъде приложено общото понятие за действителен собственик по § 2 от ДР на ЗМИП, доколкото мажоритарното участие принадлежи на лице (публично дружество), за което това понятие не се прилага. В този смисъл, като действителен собственик на такова дружество може да бъде посочено единствено самото публичното дружество, като бъде указано, че последното го контролира.

Гореизложеното отразява последователното прилагане на изключението, предвидено в §2, ал. 1, т.1 от ДР на ЗМИП и общата логика на закона, но липсата на изрична правна уредба в този смисъл, създава обективни пречки както пред задължените правни субекти, така и пред длъжностните лица към Агенцията по вписванията, по отношение на изпълнение на законовите правомощия, установени в ЗМИП. Естествена последица от тази нормативна празнота е вече констатираната противоречива практика на ТРРЮЛНЦ по заявления за обявяване на действителен собственик, подадени от посочените категории лица, която в преобладаващата си част е в пряко противоречие с разпоредбата на §2, ал.1, т.1 от ДР на ЗМИП и на чл. 3, т.6, б (а), бб(і) от Директива (ЕС) 2015/849.

За пълнота на изложението, следва да бъде отчетено, че подобно разрешение е прието и в други страни от ЕС, където изрично е предвидено, че публичните дружества и техните дъщерни дружества не подлежат на задължения за оповестяване¹. В този смисъл, всяко друго законово разрешение би довело до неоправдана административна тежест за правните субекти, учредени на територията на Република България, което ги поставя в по-неизгодно положение в сравнение със същите лица в други страни от ЕС.

Не на последно място, следва да се има предвид, че неотстраняването на посочената неяснота по прилагане на чл. 63, ал. 4 ЗМИП по отношение на разглежданите категории лица, ще доведе до продължаващо натрупване на противоречива практика, затормозяване на ТРРЮЛНЦ с многократно подаване на аналогични заявления и натоварване на съдилищата с обжалване на неправомерно постановени и дори противоречащи си откази.

Наред с горното, необходимо е да обърнем внимание, че сега действащата разпоредба на чл. 59, ал. 4 от ЗМИП предвижда, че за клиентите – юридически лица, чиито акции се търгуват на регулиран пазар се събира информацията за дяловото участие, подлежаща на разкриване по реда на глава единадесета, раздел I от Закона за публичното предлагане на ценни книжа. Следователно, за публичните компании, чиито акции са допуснати до търговия на регулиран пазар организиран и поддържан от „БФБ“

¹ В испанския Regulation of Law 10/2010 of 28 April, on the prevention of money laundering and terrorist financing по отношение идентификацията на действителен собственик се казва, че „идентификация не се изисква по отношение на съдружниците/акционерите или действителните собственици на листвани компании или на техните дъщерни дружества, в които имат мажоритарно участие, ако те подлежат на задължения за оповестяване, които осигуряват адекватна прозрачност на техния действителен собственик“. В немския закон се казва, че задължението за оповестяване се счита изпълнено, ако информацията за действителния собственик, която трябва да се оповести, вече се съдържа в документите и вписванията в други публични регистри.

АД, идентификацията за целите на Раздел VI от ЗМИП се извършва чрез събиране на така наречените уведомления за значително дялово участие в публично дружество.

За дружествата, които са дъщерни на публичното дружество и които са контролирани от него, обаче не са налице изрични текстове в ЗМИП, които да определят ред за идентифициране на действителните собственици в тези юридически лица. Така тези дружества са изправени пред абсурдната ситуация, независимо, че контролиращото им дружество-майка, което е публично дружество и по силата на § 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП е освободено от задължението за идентифициране на действителен собственик, по отношение на тях, на общо основание да се извършва идентификация чрез събиране на информация за действителен собственик. По този начин за дъщерните дружества, които са контролирани от публичното е налице обективна невъзможност да изпълни изискванията на Раздел VI от ЗМИП, тъй като контролиращото им дружество е освободено от задължението за идентификация на действителен собственик, включително и от изискването за подаване на декларация по чл. 63, ал. 4 от ЗМИП.

Предвид гореизложеното, считаме за необходимо в ЗИД на ЗМИП, да се предвидят изрично текстове, въвеждащи изключение както от задължението за подаване на декларации за действителен собственик по отношение на дъщерните дружества, които са контролирани от публично дружество, така и от задължение за извършване на идентификация на действителен собственик - физическо лице.

II. ПО ОТНОШЕНИЕ ПРИЛАГАНЕТО НА ПРЕДВИДЕНИТЕ В ЗИДЗИМП ИЗМЕНЕНИЯ В ЧЛ. 4, Т. 13 И ЧЛ. 4, Т. 18 ОТ ЗМИП СПРЯМО ДРУЖЕСТВА, КОИТО ИМАТ СТАТУТ НА ОБСЛУЖВАЩИ ДЕЙНОСТТА НА ДСИЦ, СЪГЛАСНО ЧЛ. 18 ОТ ЗАКОНА ЗА ДРУЖЕСТВАТА СЪС СПЕЦИАЛНА ИНВЕСТИЦИОННА ЦЕЛ

Част от членовете ни са дружества със специална инвестиционна цел (ДСИЦ), спрямо които съответно се прилагат изискванията на Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК) за разкриване на регулирана информация, включително и информация за дялово участие, подлежаща на разкриване по реда на глава единадесета, раздел I от ЗППЦК. Доколкото тези дружества получават лиценз за извършване на дейностите по чл. 4 от ЗДСИЦ и функционират като публични дружества по смисъла на чл. 110, ал. 1 от ЗППЦК, нашето разбиране е, че този вид икономически субекти не са задължени субекти по чл. 4 от ЗМИП.

Тъй като ДСИЦ не може да осъществява пряко дейностите по експлоатация и поддръжка на придобитите недвижими имоти или събиране на придобитите вземания, чл. 18 от Закона за дружествата със специална инвестиционна цел (ЗДСИЦ) въвежда задължение за ДСИЦ да възложи на едно или повече търговски дружества, разполагащи с необходимите организация и ресурси (обслужващо дружество), обслужването и поддържането на придобитите недвижими имоти, извършването на строежи и подобрения, обслужването на придобитите вземания, респективно воденето и съхраняването на счетоводна и друга отчетност и кореспонденция, както и извършването на други необходими дейности. Следователно, дейността на обслужващите дружества по чл. 18 от ЗДСИЦ е специфична и нормативно урегулирана, **като голяма част от тези икономически субекти са учредени с единствена цел да осъществяват дейност като обслужващи дейността на ДСИЦ.**

Независимо от обстоятелството, че обслужващите дейността на ДСИЦ дружества не подлежат на лицензиране националното законодателство предвижда специални контролни правомощия от страна на КФН по отношение на тяхната дейност. Така например, съгласно чл. 11, ал. 3, т. 1 от ЗДСИЦ, КФН отказва да издаде лиценз на дружество да извършва дейност като ДСИЦ, ако обслужващото дружество не отговаря на изискванията на ЗДСИЦ, съгласно чл. 15, ал. 1 от ЗДСИЦ, замената на обслужващо дружество се одобрява изрично от КФН².

Отделно от това, съгласно чл. 21, ал. 3 ЗДСИЦ ДСИЦ могат да инвестират до 10 на сто от капитала си в обслужващо дружество. В тази връзка, ДСИЦ освен изискването за представяне годишни, тримесечни и шестмесечни отчети и уведомления за финансовото си състояние, произтичащо от статута на публично дружество, е задължено да представя пред КФН, обществеността и регулирания пазар, следва да представя годишни, тримесечни и шестмесечни финансови отчети по отношение на дейността на обслужващите ДСИЦ дружества пред КФН, обществеността и регулирания пазар.

В допълнение на горното, следва да посочим, че дейността на обслужващите ДСИЦ дружества **не би следвало да бъде определена като посредничество, респективно да бъде квалифицирано като извършване на дейност по чл. 4, т. 18 от ЗИД на ЗМИП, поради следните съображения:**

Дейността на ДСИЦ, регламентирана изчерпателно в разпоредбата на чл. 4 от ЗДСИЦ, се извършва технически от персонала на обслужващо дружество, поради факта, че АДСИЦ не може да разполага с такъв персонал, а следва да действа именно чрез обслужващото си дружество. Това е особена структура, която се различава съществено от посредничеството в смисъла, вложен в чл. 4, т. 18 от ЗИД на ЗМИП. Това най-явно се откроява при прилагането на комплексната проверка и нейните изискуеми от закона последици. При посредничеството, ако резултатът от извършена комплексна проверка на клиент по ЗМИП е неудовлетворителен, съгласно изискванията на ЗМИП, посредникът следва да откаже транзакцията. В описания случай, брокерът би отказал **собствената** си транзакция със **свой клиент**, т.е. предоставяне на самата посредническа услуга срещу заплащане в **негова полза** и сключването ѝ от **негово име**. Ако тази конструкция се пренесе върху обслужващо дружество, комуникиращо с клиент – потенциален контрагент на ДСИЦ, то се оказва, че ако резултатът от комплексна проверка по ЗМИП е неудовлетворителен, то обслужващото дружество следва да откаже **не собствена, а чужда – на ДСИЦ** – транзакция. Горното е нелогично и несъответстващо на духа на европейската регулация, съответно следва да бъде предотвратено.

² Административното производство по одобрение на обслужващото дружество, както и неговата замяна, се развива пред КФН, въз основа на нормативно установен минимум от информация, която тази категория субекти са длъжни да предоставят съгласно изискванията на Наредба № 11 от 03.12.2003 г. за лиците за извършване на дейност като регулиран пазар, пазарен оператор, за организиране на многостранна система за търговия, за извършване на дейност като инвестиционен посредник, инвестиционно дружество, управляващо дружество, дружество със специална инвестиционна цел, национален инвестиционен фонд и лице, управляващо алтернативен инвестиционен фонд (Наредба № 11). Информацията, която следва да се представи пред регулатора, както за одобрение, така и за замяна на обслужващо дружество е изброена съответно в чл. 43 и чл. 43в от Наредбата, а именно:

1. заверен препис от сключения договор за обслужване на дейността на дружеството със специална инвестиционна цел;

2. документи, удостоверяващи наличието на необходимите организация и ресурси за осъществяване на дейността по чл. 18, ал. 2 ЗДСИЦ по обслужване на дружеството със специална инвестиционна цел;

3. декларация, че лицата, управляващи обслужващото дружество, не са съпрузи или роднини до трета степен включително, по права или по съребрена линия помежду си или на член на управителен или контролен орган на обслужващото дружество или на дружеството със специална инвестиционна цел.

На база изложеното по-горе и с цел постигане на пълна яснота, предлагаме в ЗИДЗМИП да се намери адекватно решение спрямо обслужващите дейността на ДСИЦ дружества, доколкото извършването от тяхна страна на дейност, която би попаднала в приложното поле на чл. 4, т. 13 и т. 18 от ЗИД на ЗМИП, е във връзка с дейността на дружество със специална инвестиционна цел.

)
ЗА АДВИБ

ДАНИЕЛА ПЕЕВА,

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС

